

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

(ICAAP-Internal Capital Adequacy Assessment Process)

Το Πιστωτικό Ίδρυμα (ΠΙ) πρέπει να έχει σε ισχύ Διαδικασία Αξιολόγησης της Επάρκειας του Εσωτερικού Κεφαλαίου (ΔΑΕΕΚ) σύμφωνα με το προφίλ κινδύνων που έχει ή ενδέχεται να αναλάβει. Η ΔΑΕΕΚ αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της λειτουργίας και της πολιτικής λήψης αποφάσεων του ΠΙ, λαμβάνει υπόψη όλους τους αναλαμβανόμενους κινδύνους αναλυτικά και δυναμικά και βασίζεται σε κατάλληλες μεθοδολογίες, ώστε να παράγει αξιόπιστα αποτελέσματα.

Η Τράπεζα της Ελλάδος, υιοθετώντας τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών αναφορικά με τη ΔΑΕΕΚ και τη ΔΑΕΕΡ, αναμένει η αναφορά που αποστέλλουν τα ΠΙ σχετικά με τη ΔΑΕΕΚ να καλύπτει **κατ' ελάχιστον** τις εξής περιοχές:

1. Επιχειρηματικό μοντέλο και στρατηγική

- Υφιστάμενο επιχειρηματικό μοντέλο του ΠΙ συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, του προσδιορισμού των βασικών επιχειρηματικών τομέων και των γεωγραφικών περιοχών.
- Όσον αφορά τη μελλοντική στρατηγική του ΠΙ (τουλάχιστον 2ετίας), περιγραφή των προγραμματισμένων αλλαγών στο επιχειρηματικό του μοντέλο και στις επιμέρους δραστηριότητές του, περιλαμβανομένων των ενδεχόμενων αλλαγών στα υποστηρικτικά συστήματα, στις υποδομές και στην εταιρική διακυβέρνηση.
- Σύνδεση του επιχειρηματικού μοντέλου με τους κινδύνους που αφορούν στην κλιματική αλλαγή (climate-related and environmental risks) λαμβάνοντας υπόψη τις βραχυπρόθεσμες, μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες επιπτώσεις των κλιματικών και περιβαλλοντικών κινδύνων και πώς οι στρατηγικές και επιχειρηματικές αποφάσεις του ΠΙ επηρεάζονται από τους κινδύνους αυτούς. Όταν λαμβάνεται υπόψη η βραχυπρόθεσμη, μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη κάλυψη των κλιματικών και περιβαλλοντικών κινδύνων, οι μεγαλύτεροι χρονικοί ορίζοντες χρησιμοποιούνται ως πηγή πληροφόρησης, ώστε να διασφαλίζεται η επαρκής κατανόηση των δυνητικών επιπτώσεων των κινδύνων αυτών στον κεφαλαιακό προγραμματισμό.

Διευκρινίζεται ότι η ανάλυση του επιχειρηματικού μοντέλου και η στρατηγική αποτελούν αναπόσπαστα στοιχεία τόσο της ΔΑΕΕΚ όσο και της ΔΑΕΕΡ. Ωστόσο για σκοπούς διενέργειας ΕΔΕΑ, αρκεί η αποστολή τους μία φορά είτε μέσω αναφοράς ΔΑΕΕΚ είτε μέσω ΔΑΕΕΡ.

2. Πλαίσιο διακυβέρνησης και διαχείρισης κινδύνων

- Περιγραφή του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, με ιδιαίτερη αναφορά στο πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων (οργανόγραμμα, γραμμές αναφοράς, διαδικασίες, πολιτικές), στο ρόλο της διοίκησης και των λοιπών διοικητικών οργάνων του ΠΙ και την εμπλοκή τους στις περιοχές της ΔΑΕΕΚ (εγκρίσεις, ενημέρωση μέσω εσωτερικών αναφορών).
- Βαθμός ολοκλήρωσης και επόμενες ενέργειες σχετικά με την επικαιροποίηση των πολιτικών και των διαδικασιών, για την κάλυψη των κινδύνων που αφορούν στην κλιματική αλλαγή. Για την κάλυψη των κλιματικών και περιβαλλοντικών κινδύνων, τα ιδρύματα λαμβάνουν ρητά υπόψη τον βραχυπρόθεσμο, μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο ορίζοντα. Για σκοπούς ΔΑΕΕΚ, οι μεγαλύτεροι χρονικοί ορίζοντες που χρησιμοποιούνται ως πηγή πληροφόρησης, πρέπει να συνάδουν με τους χρονικούς ορίζοντες που χρησιμοποιούνται ως μέρος της συνολικής αξιολόγησης της ΔΑΕΕΚ.

Σημαντικές μεταβολές που πρόκειται να πραγματοποιηθούν στο πλαίσιο βελτίωσης των συστημάτων διαχείρισης κινδύνων, πρέπει επίσης να αναφερθούν.

3. Διάθεση ανάληψης κινδύνων (risk appetite)

- Αναφορά στη σύνδεση της στρατηγικής και του επιχειρηματικού μοντέλου του ΠΙ με το πλαίσιο διάθεσης ανάληψης κινδύνων.
- Διαδικασία και εσωτερική διακυβέρνηση (ρόλοι και αρμοδιότητες μεταξύ των ανώτατων διοικητικών στελεχών/οργάνων διοίκησης), όσον αφορά τον σχεδιασμό και την εφαρμογή του πλαισίου διάθεσης ανάληψης κινδύνων.
- Επίπεδα διάθεσης ανάληψης κινδύνων επάρκειας εσωτερικού κεφαλαίου περιλαμβάνοντας τα όρια σχετικά με την κατανομή κεφαλαίων καθώς και την διαδικασία επικαιροποίησής τους.
- Αναφορά σε όρια για τους κινδύνους της κλιματικής αλλαγής (climate and environmental risks) που αξιολογούνται ως σημαντικοί στο πλαίσιο της διαδικασίας αξιολόγησης ουσιαστικότητας (materiality assessment), τον χρονικό ορίζοντα που αυτοί καλύπτουν, καθώς και τη διαδικασία επικαιροποίησής τους.

4. Πληροφοριακά συστήματα

- Πλαίσιο, διαδικασίες και πληροφοριακά συστήματα που χρησιμοποιούνται για τη συλλογή, την αποθήκευση και τη συνάθροιση των στοιχείων που εμπλέκονται με την ΔΑΕΕΚ και την διαχείριση των κινδύνων.

5. Μεθοδολογία ΔΑΕΕΚ

- Πεδίο εφαρμογής της ΔΑΕΕΚ και κατά πόσο συμπίπτει με το πεδίο εφαρμογής εκτίμησης κεφαλαιακών απαιτήσεων στο πλαίσιο του Πυλώνα 1 και Πυλώνα 2.
- Αναφορά των κινδύνων που καλύπτει η ΔΑΕΕΚ, περιλαμβανομένων των ορισμών τους. Περιγραφή της προσέγγισης που ακολουθείται για τον εντοπισμό και την σημαντικότητα των κινδύνων.
- Βασικοί στόχοι και παραδοχές της ΔΑΕΕΚ, περιλαμβάνοντας τον τρόπο με τον οποίον διασφαλίζεται η κεφαλαιακή επάρκεια του ΠΙ.

6. Μέτρηση, αξιολόγηση και συνάθροιση κινδύνων

- Μεθοδολογίες ποσοτικοποίησης/μέτρησης των κινδύνων, περιλαμβάνοντας, μεταξύ άλλων, τις μετρήσεις, τις παραδοχές και τις παραμέτρους που χρησιμοποιούνται ανά κίνδυνο.
- Διαφορές μεταξύ των μεθοδολογιών ποσοτικοποίησης/μέτρησης των κινδύνων που χρησιμοποιούνται για τους σκοπούς της ΔΑΕΕΚ και των μεθοδολογιών που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των ελάχιστων απαιτήσεων ιδίων κεφαλαίων (Πυλώνα Ι).
- Εκτίμηση εσωτερικού κεφαλαίου ανά κατηγορία κινδύνου και συνολικά. Όταν τα ΠΙ θεωρούν ότι συγκεκριμένες κατηγορίες κινδύνου που καλύπτονται από τη ΔΑΕΕΚ καλύπτονται καλύτερα από ποιοτικά μέτρα μετριασμού των εν λόγω κινδύνων και όχι από την κατανομή εσωτερικού κεφαλαίου, θα πρέπει να τεκμηριώνουν αναλόγως την άποψη αυτή.
- Όσο αφορά στον πιστωτικό κίνδυνο, αναμένεται η αξιολόγηση του βαθμού συμμόρφωσης και υλοποίησης των διατάξεων της ΠΕΕ 181/2/28.01.2021 σχετικά με την εφαρμογή του ορισμού απαίτησης δυνάμει του άρθρου 178 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ.575/2013.

7. Κεφαλαιακός προγραμματισμός (capital planning)

Ο κεφαλαιακός προγραμματισμός καλύπτει έναν τριετή χρονικό ορίζοντα, με μεγαλύτερη ωστόσο βαρύτητα στα πρώτα 2 έτη, λόγω του αυξανόμενου βαθμού αβεβαιότητας με την πάροδο του χρόνου. Κατ' ελάχιστον αναμένεται να καλύπτει τις εξής περιοχές:

- Αναλυτική ποσοτική απεικόνιση της εξέλιξης των κινδύνων και των διαθέσιμων κεφαλαίων τουλάχιστον σε επίπεδο: κερδοφορίας προ και μετά από προβλέψεις, επιμέρους βασικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού, σταθμισμένου ενεργητικού ανά κίνδυνο, κάλυψης των εποπτικών κεφαλαιακών απαιτήσεων, περιλαμβάνοντας τον δείκτη μόχλευσης, καθώς και του εσωτερικού κεφαλαίου. Σημειώνεται ότι οι παραπάνω εκτιμήσεις θα πρέπει να είναι σύμφωνες με το επιχειρηματικό σχέδιο του ΠΙ.
- Περιγραφή των παραδοχών (στρατηγική, σενάρια, εξελίξεις κανονιστικού πλαισίου), προκειμένου το ίδρυμα να συμμορφώνεται ως προς τις εποπτικές απαιτήσεις, όπως αυτές ορίζονται στον Κανονισμό (ΕΕ) αριθμ. 575/2013 και το Ν. 4261/2014 (δηλαδή Πυλώνα 1, Πυλώνα 2 (P2R), ισχύουσα συνολική απαίτηση αποθεμάτων ασφαλείας και κεφαλαιακή κατεύθυνση ως προς τα πρόσθετα ίδια κεφάλαια (P2G)).
- Αναφορά στις ενδεχόμενες προγραμματισμένες εκδόσεις κεφαλαιακών μέσων, κεφαλαιακών μέτρων (μερισματική πολιτική) και τυχών προγραμματισμένων μεταβολών σε βασικά στοιχεία ισολογισμού (πωλήσεις χαρτοφυλακίων).

8. Προσομοίωση ακραίων καταστάσεων κρίσης στη ΔΑΕΕΚ

- Περιγραφή του δυσμενούς σεναρίου με αναφορά στις παραδοχές και σε βασικές μακροοικονομικές μεταβλητές (εφόσον έχουν ληφθεί υπόψη) και του χρονικού ορίζοντα. Ειδικότερα, στα υψηλής επίπτωσης ΠΙ η περιγραφή του δυσμενούς σεναρίου περιλαμβάνει και την επίπτωση των κινδύνων από την κλιματική αλλαγή όταν αυτοί αξιολογούνται ως σημαντικοί.

- Ποσοτική απεικόνιση της εξέλιξης των κινδύνων και των διαθέσιμων κεφαλαίων κάτω από το δυσμενές σενάριο σε επίπεδο: κερδοφορίας προ και μετά από προβλέψεις, επιμέρους βασικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού, σταθμισμένου ενεργητικού ανά κίνδυνο, κάλυψης των εποπτικών κεφαλαιακών απαιτήσεων, περιλαμβάνοντας τον δείκτη μόχλευσης, καθώς και του εσωτερικού κεφαλαίου.
- Αποτελέσματα αξιολόγησης της παραπάνω άσκησης.

9. Αποτελέσματα ΔΑΕΕΚ

- Συμπεράσματα της ΔΑΕΕΚ όσον αφορά στην κεφαλαιακή επάρκεια του ΠΙ, την ικανότητά του να καλύπτει τους κινδύνους στους οποίους εκτίθεται ή ενδέχεται να εκτεθεί και τυχόν μέτρα που έχει προγραμματίσει για να διασφαλίσει ότι η κεφαλαιακή επάρκεια θα παραμείνει ή θα επανέλθει σε επαρκή επίπεδα σε εύλογο χρονικό ορίζοντα.
- Σημαντικές μεταβολές (που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί ή πρόκειται να πραγματοποιηθούν) στις διαδικασίες της ΔΑΕΕΚ, περιλαμβανομένων των βελτιώσεων που αναμένονται να επέλθουν λαμβάνοντας υπόψη τις εκθέσεις του εσωτερικού ελέγχου και των εξωτερικών ανεξάρτητων ελέγχων του ΠΙ, καθώς και των αποτελεσμάτων από τον διάλογο του με την Τράπεζα της Ελλάδος.

10. Υποστηρικτικό υλικό

- Αναμένεται η τεκμηρίωση των παραπάνω στοιχείων μέσω παραπομπής των σχετικών εσωτερικών εγγράφων στην αναφορά της ΔΑΕΕΚ (πολιτικές, διαδικασίες, σχέδια διοίκησης), τα οποία θα επισυνάπτονται σε περίπτωση αναθεώρησης ή μη πρότερης υποβολής τους στη Τράπεζα της Ελλάδος.
- Πέραν όλων των παραπάνω πληροφοριών, τα ΠΙ θα πρέπει να συνοδεύουν τη ΔΑΕΕΚ τους με τα πρακτικά έγκρισης των περιοχών της ΔΑΕΕΚ από τα αρμόδια διοικητικά όργανα. Σε περίπτωση που έχουν ήδη αποσταλεί στην Τράπεζα της Ελλάδος τα σχετικά πρακτικά, αρκεί να επισημαίνεται ο αριθμός πρωτοκόλλου αποστολής τους ή/και η ημερομηνία της σχετικής συνεδρίασης του διοικητικού οργάνου.

Τέλος, αναμένεται η αποστολή ειδικής αναφοράς ή του αποσπάσματος από την έκθεση του εσωτερικού ελέγχου του ΠΙ για την αξιολόγηση της ΔΑΕΕΚ.